

друга - БВП е важен общ показател и затова присъства в настоящото изследване в качеството си на контролна променлива. Някои допълнителни изчисления са направени от мен и от други експерти от Агенцията за икономически анализи и прогнози (Конюнктурни обзори, 1991-2004 г.)¹.

Използването на съставен едновременен икономически индикатор се практикува отдавна в икономическата наука. В предишни свои статии (Веселинов, 2000, с. 38-54; 2001, с. 61-73; 2004, с. 22-41) подробно съм обосновал и разяснил тази методология и затова тук ще бъде отделено по-малко място на този въпрос. По принцип този вид индикатор дава възможност да се проследят повратните точки на един бизнес цикъл в съответствие с агрегатната икономическа активност.

Селектирането на елементите на един индикатор е базирано основно на тяхната икономическа значимост, статистически качества и наличност на данни за целия период на изследване. Те задължително трябва да са месечни и да се очаква да бъдат налични и в бъдеще.

Селектирането на елементите започна първо с продължителна моя лична кореспонденция с Националния статистически институт² като основен източник на икономически данни за България. Оказа се, че списъкът на възможните елементи на СИИ е почти несъществуващ. Причините са, че или няма месечни данни, или месечните данни не покриват целия период на изследване.

Избрах временни редове с налични месечни данни, като при това част от данните, основно за периода 1990-1996 г., бяха интерполирани или извлечени от оценки на външни експерти (АИАП, Конюнктурни обзори, 1991-2004 г.), публикувани през този период.

Месечните редове, включени като елементи на СИИ за ББЦ, са:

1. Промислена продукция.
2. Заети.
3. Доходи.

Промислената продукция се измерва по принцип с индекса на физическия обем на промишлената продукция (2000 г. = 100). За някои ранни периоди трябваше да бъдат интерполирани тримесечни данни и/или да бъдат използвани данни от публикации на АИАП и да се правят паралелни оценки при наличието на други подобни показатели, като например продажби на промишлената продукция. Заетите се измерват с броя на наетите във всички сектори, с изключение на селското и горското стопанство и риболова. Доходите се измерват със средната работна заплата.

¹ Специални благодарности на г-н Геоги Чукалев от АИАП за неговата неоценима помощ.

² Специални благодарности на доц. д-р Стоян Цветков, д-р Богдан Богданов, Тодор Тодоров, Спас Костов и Теофана Генова за тяхната неоценима помощ.